

TÉMA

Sociální dopady onkologických onemocnění

čtete na straně 3

FOTOSOUTĚŽ

Vyhrajte každý měsíc tisíc korun

čtete na straně 4

EU

Jak z krize? Zdokonalováním dovedností

čtete na straně 8

Slovo ministra

FOTO: LUDĚK KRÍŠŤANSKÝ

Milí čtenáři,

s uspokojením jsem vzal na vědomí únorový rozsudek Nejvyššího správního soudu (NSS), který se týkal kasační stížnosti České správy sociálního zabezpečení (ČSSZ) v souvislosti s platbou sociálního pojištění v 1. pololetí 2007. Rozsudek zjednodušeně řečeno znamená, že zaměstnavatelé měli i v roce 2007 povinnost platit pojistné na sociální zabezpečení a vyměňovací základ, na základě kterého se vypočítává jeho výše, se dal odvodit ze zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti.

Na Ministerstvu práce a sociálních věcí ČR (MPSV) a v České správě sociálního zabezpečení se v současné době snažíme co nejdříve vyřešit situaci se žádostmi firm o vrácení pojistného. Okresní správy sociálního zabezpečení (OSSZ) budou pokračovat v přípravě novelizace zákona o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. V rámci této problematiky zcela otevřeně všem názorovým postojům.

Sociální služby čeká řada změn

S tímto cílem probíhá v současné době diskuze nad rozsahem změn v zákoně o sociálních službách. Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR (MPSV) vypracovalo pro účely expertní a politické debaty základní body, které by měly být vodítkem k dosažení dohody před zpracováním návrhu novely zákona o sociálních službách.

Komise pro rozvoj sociálních služeb

V polovině března zasedne poradní orgán ministra práce a sociálních věcí – Komise pro rozvoj sociálních služeb, ve které jsou zastoupeny všechny zainteresované subjekty. Z jednání komise vyplyne další postup v přípravě novelizace zákona o sociálních službách. MPSV je v rámci této problematiky zcela otevřeně všem názorovým postojům.

Společným zájmem je nepochybně prosazení takových úprav, které přinesou vyšší efektivitu a hospodárnost využití finančních prostředků vynakládaných jak z veřejných, tak i soukromých zdrojů.

CO NAVRHUJE MINISTERSTVO?

Pro efektivní, účelné a hospodárné využití výdajů z veřejných rozpočtů navrhuje MPSV provést cílené normativní úpravy v následujících oblastech:

- Zajistit účelnější využívání příspěvku na péči tak, aby byl striktně využíván k zajištění péče a pomoci a nikoli k uspokojování jiných potřeb.
- Zajistit odpovídající ocenění intenzity péče dle její náročnosti.
- Zajistit odpovídající participaci neformálních (soukromých) zdrojů na zajištění péče a pomoci.
- Ověřit možnost zavedení systémove valorizace příspěvku na péči dle faktických nákladů na péči a současně potlačovat dofinancování nákladů na péči formou dotací či

FOTO: © MIROSLAV HLAVKO | DREAMSTIME.COM

příspěvků z veřejných rozpočtů, pokud je péče zajišťována profesionálním způsobem.

- Zajistit odpovídající participaci (podíl) veřejných zdrojů dle kompetencí, které jsou jednotlivým správcům veřejných financí svěřeny.
- Zajistit transparentní, hospodárný a nediskriminující systém přerozdělování veřejných zdrojů tak, aby instituce, kterým je uloženo zajis-

ťovat sociální služby, byly schopny tento úkol zvládnout.

- Zajistit fyzickou a finanční dostupnost sociálních služeb tak, aby mohl být plošně využit systém sdílené péče.
- Zajistit funkční kontrolní mechanismy, které eliminují nevhodné, neefektivní a neúčelné využívání veřejných zdrojů.

(RED)

Jak pomoci dětem s diabetem?

FOTO: © ANETTE ROMANENKO | DREAMSTIME.COM

Posuzování stupně závislosti, určení příspěvku na péči a systémove řešení poskytování sociálních dávek diabetickým dětem – tři hlavní oblasti, kterými se u kulatého stolu 23. února zabývali

odborníci z Ministerstva práce a sociálních věcí ČR (MPSV) a experti z řad lékařů a zástupců rodin diabetických dětí. Cílem jednání, které řídil ministr práce a sociálních věcí Petr Šimerka, bylo nalézt řešení, jak zajistit diabetickým dětem a jejich rodinám optimální sociální podmínky.

MPSV má zájem na řešení problémů rodin dětí s cukrovkou. Proto přijalo už několik opatření, která by měla celý systém posuzování zefektivnit. Jiřina Ramiánová, vrchní feditelka Lékařské posudkové služby České správy sociálního zabezpečení (LPS ČSSZ), tak například informovala přítomné o tom, že posuzující lékaři budou věnovat diabetickým dětem zvýšenou pozornost, v celé republice se bude dodržovat jednotná metodika a na posuzování dětí se zaměří vy-

braní lékaři LPS. Rovněž by se měl zdravotní stav posuzovat v přítomnosti dítěte a jeho rodičů, všechny posudky až do odvolání by měly projít zvýšenou kontrolou a recenzí odborníků metodiky LPS a veškeré případné odchylky mezi sociálním šetřením a konečným posudkem se budou řádně zdůvodňovat.

V současné době MPSV kromě realizace výše uvedených opatření připravuje publikaci určenou mj. pro rodiče dětí s diabetem. Měla by například obsahovat praktické informace o možnostech a podmínkách čerpání příspěvku na péči a jiných dávek. Kromě toho odborná lékařská veřejnost a sociální pracovníci obdrží informační materiál, který má objasnit jednotný přístup k posuzování závislosti dětí s cukrovkou.

(TZ)

O asistenčních psech pro handicapované jedná odborníci z ministerstva i dalších institucí

Zlepšení situace zdravotně postižených lidí. To je hlavním cílem mezíresortní pracovní skupiny, která se zabývá psy se speciálním výcvikem. Koordinuje ji Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR (MPSV) a kromě odborníků z tohoto resortu jsou v týmu také experti z Ministerstva zdravotnictví ČR, Ministerstva zemědělství ČR, Ministerstva průmyslu a obchodu ČR. Nechybí ani zástupci organizací reprezentujících občany se zdravotními postiženími, uživatelé psů a subjektů, které psy cvičí.

DOIACE ORGANIZACÍM, KTERÉ PSY CVIČÍ

Asistenční psi pomáhají handicapovaným lidem podobným způsobem, jako psi vodící usnadňují život nevidomým. Podle Českého statistického úřadu v roce 2007 bylo v České republice 550 tisíc zdravotně postižených lidí.

FOTO: © TOMMY MAERHOUT | DREAMSTIME.COM

Na pořízení vodících psů přispívá stát nevidomým prostřednictvím obecních úřadů obcí s rozšířenou působností formou dávky sociální

péče. Jedná se o jednorázový příspěvek na opatření zvláštních pomůcek. V roce 2008 si díky příspěvku státu v celkové výši 7,95 milionu Kč pořídilo vodícího psa 52 lidí. V případě asistenčních psů, které užívají lidé s jiným těžkým zdravotním postižením než zrakovým, se tato dávka nevyplácí. MPSV ale poskytuje dotace na sociální služby organizacím, které čtyřnohé pomocníky cvičí. V roce 2008 tímto způsobem MPSV vyplatilo 902 tisíc Kč.

PROBLEMATIKA ASISTENČNÍCH PSŮ V ČR

V roce 2008 zpracoval Výzkumný ústav práce a sociálních věcí (VÚPSV) pro MPSV zprávu *Problematika asistenčních psů v ČR*. Z ní při své práci vychází i mezíresortní pracovní skupina. Studie mimo jiné navrhuje, že by se měli zrovnoprávnit vodící a asistenční psi tak, aby

jejich držitelé čerpali stejné výhody. To vyžaduje především přesnou definici pojmu asistenční pes a vymezení cílové skupiny uživatelů.

Pracovní skupina začala jednat na podzim 2009. Mimo jiné se shodla na tom, že pro zajištění kvalitního výcviku psů a adekvátní přípravy budoucích uživatelů psů, vzájemného svízaní a správného užívání je třeba, aby subjekt cvičící psy byl členem mezinárodní organizace, která sdružuje výcvikové školy. Současně by měl být také registrovaným poskytovatelem sociálních služeb. Pracovní skupina diskutuje i o právech a povinnostech uživatele čtyřnohého pomocníka. Například se zabývá formou státní pomoci a také tím, jaké vlastnosti a dovednosti musí pes mít. Jednat se mimo jiné bude i o okruhu lidí, kterým by pes se speciálním výcvikem zlepšil kvalitu života a přispěl k jejich sociálnímu začleňování.

(TZ)

System sociálních služeb se postupně mění

Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV) už od roku 2009 zdokonaluje systém poskytování dotací ze státního rozpočtu poskytovatelům sociálních služeb. Změny se týkají mimo jiné evidence a kontroly příjemců dotací ze státního rozpočtu, kapitoly 313 MPSV.

V roce 2009 tak došlo například k personálním a organizačním změnám, které umožnily přímo ministerstvu od června do prosince zkontrolovat devět poskytovatelů sociálních služeb. V této souvislosti je třeba říci, že zákon č. 108/2006, o sociálních službách původně nepočítal s kontrolami ze strany MPSV, tato kompetence ministerstvu přibyla až v rámci legislativního procesu, a to bez finanční či personální kompenzace.

INTERNETOVÁ APLIKACE PRO ŽADOSTI O DOTACI

Kromě toho MPSV v září 2009 zprovoznilo internetovou aplikaci, v níž poskytovatelé sociálních služeb vyplňují žádosti o dotaci pro rok 2010. V dubnu tohoto roku se počítá s rozšířením aplikace tak, aby poskytovatelé mohli vkládat i informace o skutečných nákladech, zdrojích financování, kapacitě, počtech zaměstnanců a uživatelů sociálních služeb. Tyto údaje pak budou sloužit pro stanovování pravidel hodnocení žádostí o státní dotaci tak, aby byl systém založen na trvale ověřitelných kritériích u každého druhu sociální služby.

V rámci přenesené působnosti v oblasti financování sociálních služeb se do systému stále více zapojují kraje. Ty se od roku 2007 významně podílejí na realizaci dotačního

řízení. Novela zákona č. 108/2006, o sociálních službách, která byla přijata v roce 2009, počítá s přenesením dotačního řízení na úroveň krajů od 1. ledna 2012.

OPTIMALIZACE SYSTÉMU FINANCOVÁNÍ

V letošním roce MPSV plánuje spustit nový projekt hrazený z Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost. Jeho cílem bude nastavit udržitelný a efektivní způsob financování sociálních služeb. Projekt je založen na důkladné analýze nákladovosti systému tak, aby byla definována základní kritéria pro hodnocení efektivnosti a hospodárnosti poskytování sociálních služeb, a to s přihlednutím k územní a ekonomické dostupnosti služeb pro jejich uživatele. Už v současné době ministerstvo připravuje zpracování návrhu optimalizace systému financování sociálních služeb s účinností od roku 2011.

ANALÝZA NÁKLADOVOSTI SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

MPSV rovněž pravidelně analyzuje nákladovost dotovaných sociálních služeb a průběžně vysvětluje nejasnosti při výpočtech skutečných nákladů na lůžko či rozdíl mezi předpokládanými a skutečnými výdaji na dotace.

Skutečné náklady na lůžko vycházejí z obtížnosti péče o jednotlivé klienty. Potřeby klientů sociálních služeb jsou velmi rozmanité, což se výrazně promítá do náročnosti péče a samozřejmě také do nákladnosti zajištění péče v jednotlivých druhích služeb či zařízeních sociálních služeb. S ohledem na očekávané demografické změny způsobené celkovým stárnutím populace je možné předpokládat nárůst nákladů. Tato situace bude nezbytně vyžadovat mnohem efektivnější metody zajištění sítě sociálních služeb tak, aby zdroje společnosti byly k zajištění péče dostačující.

DOTACE A PŘÍSPĚVEK NA PĚČI

MPSV v loňském roce rozhodlo o přiznání dotací v celkové výši 7,043 mld. Kč. V roce 2008 bylo poskytovatelům vyplaceno celkem 7,425 mld. Kč. Pro letošní rok zákon o státním rozpočtu České republiky v oblasti poskytování sociálních služeb určil finanční prostředky ve výši 6,8 mld. Kč.

Kromě toho MPSV zajišťuje prostřednictvím úřadů obcí s rozšířenou působností výplatu speciální dávky v rámci sociálních služeb, a to příspěvku na péči. Slouží na zajištění potřebné pomoci lidem závislým na pomoci jiné osoby.

FOTO: © ALEXANDER RAHBEI / IPRANSTINE.COM

Za jakých podmínek má OSVČ nárok na starobní důchod?

Podnikatelé často nevědí, jaké podmínky je třeba splnit, aby jim vznikl nárok na starobní důchod. Aby osoba samostatně výdělečně činná (OSVČ) dostala důchod, musí dodržet stejné podmínky jako zaměstnanec – dosáhnout důchodového věku a získat potřebnou dobu pojištění. Také výpočet důchodu probíhá stejně jako u zaměstnanců, liší se pouze způsob platby pojistného na důchodové pojištění. Za zaměstnance platí pojistné zaměstnavatel.

Pro výpočet důchodu je rozhodný osobní vyměřovací základ pojištěnce, který se stanoví jako průměr vyměřovacích základů za rozhodné období. Rozhodným obdobím pro OSVČ jsou roční vyměřovací základy, ze kterých bylo za dané roky zaplacené pojistné na důchodové pojištění. Vyměřovací základy se násobí koeficientem nárůstu všeobecného vyměřovacího základu, který každoročně stanovuje vláda svým nařízením.

Průměr vyměřovacích základů neovlivňuje výši důchodu v plném rozsahu. Například pro rok 2010 se částka od 10 500 Kč hodnotí plně, z částky od 10 500 Kč do 27 000 Kč se hodnotí 30% a z částky nad 27 000 Kč pouze 10%.

Starobní důchod se skládá ze základní a procentní výměry. Základní výměra, stejná pro všechny druhy důchodů, v roce 2010 činí 2 170 Kč měsíčně. Procentní výměra odpovídá délce doby pojištění a výši vyměřovacích základů v rozhodném období.

Žádost o starobní důchod podává OSVČ sama nebo v případě nepříznivého zdravotního stavu ji může se souhlasem OSVČ podat i rodinný příslušník nebo na základě plné moci také zmocněnec. Žádost seposílá příslušné okresní správě sociálního zabezpečení (v Praze Pražská a v Brně Městská správa – OSSZ/PSSZ/MSSZ) podle místa trvalého pobytu.

O žádosti rozhodne a starobní důchod spočítá ústředí ČSSZ, kde jsou soustředěny podklady, ze kterých se důchody stanovují. Každý žadatel obdrží z ústředí ČSSZ písemně rozhodnutí o přiznání a výši důchodu nebo o zamítnutí žádosti.

Přehled o dobách pojištění, které o klientech eviduje ČSSZ, lze získat z Informativního osobního listu důchodového pojištění (IOLDP). Obsahuje kromě dob důchodového pojištění, popřípadě náhradních dob pojištění také přehled vyměřovacích základů a vyloučených dob. Dobu pojištění OSVČ předává příslušná OSSZ do centrální evidence ČSSZ. Tyto údaje posílá zpravidla po uplynutí dvou let po odevzdání Přehledu o výši příjmů a výdajů za příslušný kalendářní rok. O zaslání IOLDP může každý klient požádat jednou za rok ústředí ČSSZ.

ZDROJ: ČSSZ

FINANCE

Výdaje na příspěvek na péči dosáhly v roce 2009 téměř 18,7 miliardy Kč

Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR (MPSV) v loňském roce vyplatilo prostřednictvím obcí s rozšířenou působností každý měsíc 288–295 tisíc příspěvků na péči. Příjemci státního příspěvku si za celý rok 2009 rozdělili téměř 18,7 miliardy Kč, což je asi o 450 milionů Kč více než v roce 2008.

Příspěvek pro první stupeň závislosti každý měsíc pobíralo v průměru 113 tisíc lidí a průměrně se vyplatilo více než 237 milionů Kč. Přibližně o 27 tisíc příjemců méně dostávalo příspěvek na péči v kontextu s druhým stupněm závislosti, celkem si tato dávka vyžádala průměrně měsíčně cca 350 milionů Kč. 57 645 lidí ve třetím a 35 166 ve čtvrtém stupni závislosti obdrželo příspěvek v celkovém objemu téměř 468 a 402 milionů Kč.

Příspěvek na péči více pobíraly ženy, bylo jich téměř o 50% více než muži. Každý měsíc bylo zhruba 20 tisíc příjemců mladších 18 let, kteří dostávali příspěvky v průměrném celkovém měsíčním objemu 147 milionů Kč. Lidé starší 18 let bylo asi 272 tisíc, vyplatilo se jim více než 1,3 miliardy Kč. (Uvedené číselné údaje jsou vždy měsíční průměrné hodnoty za rok 2009.)

KDO MÁ NÁROK NA PŘÍSPĚVEK NA PĚČI?

Poskytováním příspěvků na péči upravuje zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. O přidělení této dávky hrazené ze státního rozpočtu rozhodují obce s rozšířenou působností na základě lékařského posudku a výsledku sociálního šetření. Vyplácí se měsíčně.

Nárok na příspěvek na péči mají lidé, kteří kvůli svému dlouhodobě nepříznivému zdravotnímu stavu potřebují

pomoc jiných lidí při péči o vlastní osobu a při zajištění soběstačnosti v rozsahu stanoveném stupněm závislosti. Česká legislativa rozlišuje čtyři stupně závislosti, které se stanovují na základě hodnocení schopnosti zvládat 34 zákonem vymezených úkonů, například připravit si stravu, chodit po schodech nahoru a dolů, dodržovat léčebný režim, slovně, písemně a neverbálně komunikovat, obsluhovat běžné domácí spotřebiče apod.

Od srpna 2009 se díky novele zákona o sociálních službách snížil počet úkonů, které zakládají nárok na přiznání příspěvku na péči pro osoby mladší 18 let. Na dávku proto může dosáhnout více žadatelů o příspěvek než dříve. Nárok na příspěvek na péči nově vznikl cca 1 600 občanům.

(17)

Výši měsíčního příspěvku určují míra závislosti a věk:

	Stupeň závislosti 1	Stupeň závislosti 2	Stupeň závislosti 3	Stupeň závislosti 4
Výše příspěvku pro osoby do 18 let	3 000 Kč	5 000 Kč	9 000 Kč	12 000 Kč
Výše příspěvku pro osoby starší 18 let	2 000 Kč	4 000 Kč	8 000 Kč	12 000 Kč

Projekt

Přínosné vzdělávání pro terénní pečovatelské a pečovatelské

Celkem 8 576 356 Kč půjde ze státního rozpočtu České republiky a ze zdrojů Evropského sociálního fondu na podporu projektu Vzdělávání k profesionalitě v sociálních službách, jehož cílem je zkvalitnit a rozšířit pečovatelskou službu, práci v terénu a přímou péči v rodinách.

Projekt je realizován pod záštitou Ministerstva práce a sociálních věcí ČR (MPSV) a za dva roky se v několika jeho etapách proškolí celkem 320 pracovníků.

Posílit vnímavost pečovatelů k potřebám nemocných

Jednotný systém školení má zajistit odbornou kvalifikaci zájemců o práci v sociálních službách, po kterých je i přes vysokou míru nezaměstnanosti stále velká poptávka. Zaměření kurzu odpovídá požadavkům nového zákona o sociálních službách – umožnit i lidem nemocným a postiženým žít důstojným způsobem ve svém domově.

Cílem kurzu je především posílit vnímavost pečovatelů k potřebám

nemocných, méně soběstačných a zdravotně postižených občanů a jejich rodin. Rovněž půjde o sjednocení úrovně znalostí a dovedností velké části pracovníků v sociálních službách po celém území ČR. Projekt má také přispět k rozšíření nabídky služeb ve městech i na venkově.

Šestnáct kurzů v osmi krajích

Výuka zahrnuje 120 hodin teoretické přípravy a 30 hodin praxe. Celkem se bude konat 16 kurzů, na jejichž realizaci se má podílet 140 lektorů v 8 krajích. Výukové předměty bude garantovat 16 odborníků z řad psychologů, psychiatrů, zdravotních sester, lékařů, sociálních pracovníků, ergoterapeutů, hygieni-

Tisková konference, na které byl projekt Vzdělávání k profesionalitě v sociálních službách představen novinářům, se uskutečnila 15. února na Ministerstvu práce a sociálních věcí ČR.

FOTO: T. REZEK

ků a dalších profesí. Ti vytvořili základní učební texty a powerpointové prezentace, které budou k výuce používat lektori.

Vyučovat se budou zdravotně, úvod do psychologie, bezpečnost práce, komunikační dovednosti, pomocné techniky pro zvládnutí stresu

a vyhoření pro pracovníky sociální péče a další užitečné předměty.

Role pečovatelů je ve společnosti významná. Stávají se prvními pomocnými lidmi v chvilích krizí a stresu, ale také prostředníky mezi rodinou a klienty. V současné době pracuje v sociálních službách přibližně 4 000 pracovníků.

Kdo se o projekt zasloužil?

Projekt vznikl na základě podnětu České Asociace Pečovatelské Služby (CAPS), která sdružuje více než 200 organizací s terénními sociálně zdravotními službami. Patronáž nad celorepublikovým vzděláváním drží Marián Hošek, náměstek ministra práce a sociálních věcí, a Miloslav Čermák, náměstek hejtmána Karlovarského kraje a předsedy komise Rady asociací krajů ČR pro sociální záležitosti. Projekt byl akreditován MPSV a je uznáván i jako rekvalifikační kurz.

Kurzy navazují na již úspěšně ukončený projekt Vzdělávání pro pracovníky sociální péče, který proběhl v letech 2006 až 2008. Proškolení bude pokračovat ve spolupráci s MPSV a kraji i v dalších letech v podobě návazných specializačních seminářů a systému dalšího vzdělávání pracovníků sociálních služeb. Více informací o projektu najdete na <http://www.caps-vzdelavani.cz>.

(17)

TÉMA

Sociální dopady onkologických onemocnění

V průběhu posledních let se zvyšují nároky občanů na poskytnutou zdravotní, sociální a sociálně zdravotní péči, která jim pomáhá řešit jejich obtížnou životní situaci způsobenou nemocí, zdravotním postižením či stářím. Mezi zdravotní postižení s poměrně významnými celospolečenskými a tím i sociálními dopady patří onkologická onemocnění.

FOTO: © ANDREJ MALOV | IREANSTIME.COM

Výskyt zhoubných nádorů má rostoucí trend. Do Národního onkologického registru ČR bylo před deseti lety nahlášeno přibližně 60 tisíc nových případů, nyní je to již téměř 72 tisíc případů. Pozitivní je, že úmrtnost na zhoubné novotvary má opačný trend. Současně lze také konstatovat zlepšenou prognózu u řady nádorových diagnóz díky pokrokům v léčbě. Zde stejně jako v jiných oblastech platí, že onkologická onemocnění zjištěná a léčená v časných stadiích mají i méně závažné sociální dopady jak pro jednotlivce, tak pro celou společnost.

PRACOVNÍ NESCHOPNOST PRO ONKOLOGICKÉ NEMOCI

Onkologické onemocnění a jeho léčba podmiňuje vzhledem ke své náročnosti a dlouhodobosti několikaletý až několikaroký dočasnou pracovní neschopnost. Z hlediska hodnocení funkčního postižení, pracovní schopnosti a následně i invalidity se považuje za potřebné, aby zdravotní stav byl stabilizovaný, tj. aby bylo možno spolehlivě vyhodnotit výsledky a následky léčby, aby proběhla dostatečná doba rekonvalescence (včetně rehabilitace) a aby rovněž stav pracovní schopnosti jedince byl ustálený. Komplexní zhodnocení pracovní schopnosti lze tedy spolehlivě provést zpravidla 6 měsíců po ukončení onkologické léčby, a to ve vztahu ke schopnosti vykonávat dosavadní zaměstnání nebo jiná, zdravotně vhodně práce/zaměstnání.

Onkologové hodnotí funkční schopnost podle škály Světové zdravotnické organizace (tzv. škála WHO – Karnofsky index), kdy zejména hodnoty indexu 3 a 4 svědčí o závislosti (3 – pacient na lůžku tráví více než 50 % času, omezení soběstačnosti, 4 – pacient trvale upoután na lůžko, nesoběstačný).

INVALIDITA

Řada onkologických postižení vede k dlouhodobému nebo trvalému omezení nebo výpadku pracovní schopnosti a invaliditě různého stupně. Na vysokém podílu zhoubných nádorů na invalidizaci v České republice se v minulosti nepochybně podílely

„hyperprotektivní“ lékařské přístupy přetrvávající z devadesátých let, a to zejména tím, že za stabilizovaný zdravotní stav se považoval stav zpravidla až po dvou letech od ukončení léčby. Po tuto dobu byla v mnoha případech uznávána plná invalidita. Současné poznatky odborných lékařů onkologů, které byly implementovány do vyhlášky Ministerstva práce a sociálních věcí ČR č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity, považují za dobu postčáující ke stabilizaci zdravotního stavu zpravidla 6 měsíců.

Strupeň závislosti

Príspevek na péči z důvodu závislosti fyzické osoby je určen osobám, které jsou z důvodu dlouhodobě nepřítomného zdravotního stavu závislé na pomoci druhé osoby při péči o vlastní osobu a soběstačnosti. Vzhledem k tomu, že řada onkologických postižení je léčitelná a vyléčitelná, dochází k závislosti jen za určitých situací a ve velmi omezeném počtu případů.

Onkologové hodnotí funkční schopnost podle škály Světové zdravotnické organizace (tzv. škála WHO – Karnofsky index), kdy zejména hodnoty indexu 3 a 4 svědčí o závislosti (3 – pacient na lůžku tráví více než 50 % času, omezení soběstačnosti, 4 – pacient trvale upoután na lůžko, nesoběstačný).

MIMOŘÁDNÉ VÝHODY PRO TĚŽCE ZDRAVOTNĚ POSTIŽENÉ OBČANY

Občanům s těžkým tělesným, smyslovým nebo mentálním postižením, které podstatně omezuje

Nově uznané invalidity v letech 2007 a 2008

	2007		2008	
	celkem všech dg	z toho onko dg	celkem všech dg	z toho onko dg
částečná invalidita	26 932	2 089	25 847	2 119
plná invalidita	23 354	4 656	21 780	4 461

ZDROJ: ČSSZ
VYSVĚTLIVKY: ONKO DG - ONKOLOGICKÉ ZDRAVOTNÍ POSTIŽENÍ

jejich pohybovou nebo orientační schopnost, se poskytují podle druhu a stupně postižení mimořádné výhody, a to I. stupně pro občany s těžkým zdravotním postižením, II. stupně pro občany se zvláště těžkým zdravotním postižením a III. stupně pro občany se zvláště těžkým zdravotním postižením s potřebou průvodce. To znamená, že i v případě onkologických postižení v systému mimořádných výhod jsou rozhodující jejich nepřítomné dopady na pohyblivost nebo orientaci.

PRÍSPĚVKY SOCIÁLNÍ PÉČE

Posuzování zdravotního stavu pro účely příspěvků sociální péče se provádí pro dávky: příspěvek na úhradu za užívání bytu, příspěvek na celkovou opravu motorového vozidla, příspěvek na individuální dopravu, příspěvek na úpravu bytu, příspěvek na zakoupení motorového vozidla a příspěvek na zvláštní úpravu motorového vozidla.

V roce 2007 bylo v kategorii příspěvků sociální péče vypracováno celkem 16 731 posudků, z toho pro onkologickou diagnózu bylo 578 posudků. V roce 2008 bylo v kategorii příspěvků sociální péče vypracováno celkem 17 078 posudků, z toho pro onkologickou diagnózu bylo 607 posudků.

STUPEŇ ZDRAVOTNÍHO POSTIŽENÍ

Pro přiznání některých dávek státu sociální podpory a jejich výši má význam stupeň zdravotního postiže-

ní fyzické osoby (zejména pro účely rodičovského příspěvku a sociálního příplatku). Vzhledem k podmínkám nároku na dávky lze z posudkové medicínské hlediska konstatovat, že posuzování stupně zdravotního postižení se týká zejména nezaopatřených dětí (90 % všech projednávaných případů). V roce 2007 bylo v kategorii stupeň zdravotního postižení ukončeno celkem 10 920 posudků, z toho pro onkologickou diagnózu bylo 456 posudků. V roce 2008 bylo v kategorii mimořádné výhody ukončeno celkem 11 881 posudků, z toho pro onkologickou diagnózu bylo 462 posudků.

OSOBA ZDRAVOTNĚ ZNEVÝHODNĚNÁ

Fyzickým osobám na trhu práce je v případě zdravotního postižení poskytována zvýšená ochrana. Jednu skupinu osob se zdravotním postižením tvoří osoby uznané rozhodnutím příslušného úřadu práce jako osoby zdravotně znevýhodněné. Za osoby zdravotně znevýhodněné se považuje osoba, která má zachovanou schopnost vykonávat soustavně zaměstnání nebo jinou výdělečnou činnost, ale její schopnosti být nebo zůstat pracovní začleněna, vykonávat dosavadní povolání nebo využít dosavadní kvalifikaci nebo kvalifikaci získat jsou podstatně omezeny z důvodu jejího dlouhodobě nepřítomného zdravotního stavu.

V roce 2007 bylo v kategorii osoba zdravotně znevýhodněná vypracováno celkem 20 141 posudků, z toho bylo pro onkologickou diagnózu 308 posudků. V roce 2008 bylo v kategorii osoba zdravotně znevýhodněná vypracováno celkem 12 205 posudků, z toho bylo pro onkologickou diagnózu 169 posudků.

ALENA ZVONÍKOVÁ, ALENA VÁŇOVÁ,
ODBOR POSUDKOVÉ SLUŽBY MPSV

SERIÁL

Dlouhodobá péče – minulost, současnost a pohled do budoucnosti – 1. část

Stárnutí populace je fenomén, který charakterizuje současný demografický vývoj ve všech vyspělých ekonomikách včetně České republiky. Stárneme v důsledku prodloužení lidského života, přesto se na fenomén stárnutí díváme s obavami a máme tendenci propadat panice, v tomto případě panice demografické. Poukazujeme na neudržetelnost důchodových a dalších systémů včetně zdravotního a sociální péče.

To je však jen jeden z úhlů pohledu, druhým úhlem pohledu je přehlížení tohoto fenoménu i potřeby se jím zabývat na úrovni veřejné politiky a organizace služeb. Stárnutí populace bude probíhat jak u nás, tak v Evropě, a to velmi rychlým tempem. Stárnutí se bude týkat nejen populace jako takové, ale zejména populace seniorů, kdy bude narůstat skupina tzv. velmi starých (old old), tedy lidí 80letých a starších, kteří mají své specifické potřeby. Nárůst bude znamenat do roku 2010 v zemích EU 15,5 %, tedy ze současných 4,4 % na 9,4 %. V nově přistoupivších zemích se bude jednat o nárůst ze současných 2,8 % v průměru na 8,4 % v roce 2040, což je nárůst o 5,6%. Česká republika bude patřit mezi země s nejrychlejší stárnoucí populací. Předpokládáme nárůst populace seniorů je znázorněn na grafu.

SOUČASNOST V POSKYTOVÁNÍ DLOUHODOBÉ PÉČE SOCIÁLNĚ ZDRAVOTNÍ

Geriatric a dlouhodobá péče jako lékařský obor byla v nedávné minulosti dosti zanedbávána a stála až na okraji spektra poskytnuté péče. Vždy bylo konstatováno, že se jedná o velký problém, který je nutné řešit,

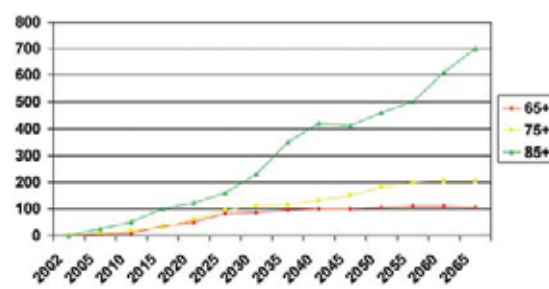
avšak v praxi žádný významný pozitivní posun v této oblasti nenastal.

Impulz v rozvoji geriatric a dlouhodobé péče nastal v roce 2008 s nástupem ministryně zdravotnictví Daně Filipové, která jednala v tomto ohledu s odbornými společnostmi, avšak neměla na řešení této problematiky mnoho času. V současné době deklarovalo podporu k výše uvedené problematice jak Ministerstvo zdravotnictví ČR, tak Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, konkrétně paní ministryně Dana Jurásková, která považuje problematiku geriatric a dlouhodobé péče za jednu z priorit. Ministr práce a sociálních věcí Petr Šimerka podporuje činnost mezinárodního expertního panelu pro dlouhodobou péči, který ustanovil za účelem koncepčního jednotného řešení této problematiky jeho předchůdce Petr Nečas. Členové expertního panelu jsou odborníci z nevládních neziskových organizací, zástupci všeobecné zdravotní pojišťovny, poslanci a senátoři Parlamentu České republiky a zástupci obou ministerstev (MZ, MPSV).

Hlavní cíle Expertního panelu pro problematiku zdravotně sociální péče:

- Zpracovat koncepci rozvoje systé-

Procentuální nárůst obyvatelstva seniorského věku v horizontu 2002–2065

mu zdravotních a sociálních služeb v modelu dlouhodobé péče – „long-term care“.

- Zpracovat důvodovou zprávu ke změně legislativy, která bude reflektovat zvýšenou provázanost zdravotní a sociální péče.
- Navrhnout nový vícezdrojový způsob financování modelu dlouhodobé péče „long-term care“ v sociálních a zdravotních službách tak, aby byl systém nejen výkonný, se vzájemně na sebe navazujícími službami všech typů, ale zároveň efektivní v cíleném a adresném vynakládání finančních prostředků.

Jaké jsou hlavní problémy v současné praxi poskytování zdravotně sociálních služeb?

- Nerovnováha v rozsahu a struktuře poskytování zdravotně sociálních služeb v jednotlivých krajích i okresech.

- Současná „sít služeb“ nenaplnuje dostatečné principy dostupnosti, spravedlivého přístupu, práva na zdraví.
- Chybí dostatečný rozvoj terénních a ambulantních sociálně zdravotních služeb.
- Rozsah a síť služeb není dostatečně flexibilní a nepřipravuje se na progresivní nárůst počtu obyvatelstva ve věku 65+ tak, aby byly naplňovány závěry a doporučení Evropské unie pro tuto oblast.
- Nereflektuje dostatečně současný trend péče v geriatric a gerontologii.
- Současný způsob odděleného financování sociální a zdravotní péče je v případě realizace dlouhodobé péče typu „long-term care“ neefektivní a časově neprovazující; naprosto chybí třetí zdroj financování – klient.
- Chybí legislativní zakotvení toho-

to typu péče, včetně prováděcích předpisů – nutnost novelizace stávajících legislativních předpisů pro tuto oblast.

(Pokračování přístě: Základní strategické úkoly v oblasti dlouhodobé péče v EU)

MONIKA VÁLKOVÁ
PORADCE MINISTRA MPSV,
KOORDINÁTOR EXPERTNÍHO PANELU
NA PROBLÉMATIKU ZDRAVOTNĚ SOCIÁLNÍ PÉČE

IVA HOLMEROVÁ,
ŘEDITELKA GERONTOLOGICKÉHO CENTRA,
P. O. MČ PRAHA 8,
PŘEDSEDKYNĚ ČESKÉ GERONTOLOGICKÉ
A GERIATRICKÉ SPOLEČNOSTI ČLS JEP

MARIE KOREJSOVÁ,
ÚSTŘEDÍ VZP, PRAHA

Fotografická soutěž měsíčníku Práce a sociální politika

Komukoliv kdykoliv! Neodsuzujme!

Chudoba a sociální vyloučení se za určitých životních okolností může dotknout prakticky každého z nás. Buďme schopni pomoci těm, kdo měli méně štěstí a chtějí svou situaci změnit.

Staň se fotoreportérem a vyhraž každý měsíc 1000 Kč!

PRAVIDLA SOUTĚŽE

- Fotografická soutěž se koná **od 15. 3. 2010 do 30. 6. 2010**. Uzávěrka soutěže je 30. 6. 2010.
- Pořadatelem soutěže jsou noviny Práce a sociální politika.
- Snímky přihlášené do soutěže musí **tematicky odpovídat zaměření Evropského roku 2010, tj. boj s chudobou a sociálním vyloučením**. Snímky nemají vyvolávat jen beznaděj. Zaměření Evropského roku 2010 apeluje na mezilidskou solidaritu a společenskou soudržnost. Fotografie mají obsahovat naději či východisko, a přispět tak k bourání stereotypů.
- Účastníkem soutěže může být každá fyzická osoba s trvalým bydlištěm na území ČR starší 18 let, která splní pravidla soutěže. Soutěže se nesmějí zúčastnit pořadatelé soutěže, tj. zaměstnanci oddělení styků s veřejností MPSV, které připravuje noviny Práce a sociální politika, zaměstnanci odboru sociálních služeb a sociálního začleňování MPSV, které organizuje Evropský rok 2010, dále zaměstnanci Press Publishing Group s. r. o., členové odborné poroty a nejbližší rodinní příslušníci všech těchto skupin.
- Soutěžící zašle snímky v elektronické podobě (na CD, DVD, popř. disketě) ve formátu jpg, A4, v rozlišení 300 dpi společně s vyplněnou registrací do soutěže na adresu: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, Oddělení styků s veřejností, Na Poříčnickém právu 1, 128 01 Praha 2. Obálku označí heslem FOTOSOUTĚŽ. Pro uzávěrku soutěže je rozhodující podací razítko pošty. Snímky doručené po uzávěrce nebudou již zařazeny do soutěže.
- Do soutěže lze nominovat pouze vlastní autorské práce, které tematicky vyhovují zadání. Do každé ze čtyř časových fází fotosoutěže lze poslat maximálně jeden snímek.
- **Registrační formulář do soutěže**, který je třeba vyplnit a podepsaný ho poslat na MPSV spolu s fotografiemi, je dostupný na webových stránkách MPSV (www.mpsv.cz) v sekci Práce a sociální politika. Bez vyplněného registračního formuláře nemůže být výhra vyplacena.
- Média (CD, DVD, popř. diskety) se snímky přihlášenými do soutěže se účastníkům nevracejí, zůstávají majetkem Ministerstva práce a sociálních věcí ČR. Zasláním fotografie do soutěže poskytuje její autor licenci k užívání fotografie k propagaci soutěže, pro další potřeby měsíčníku Práce a sociální politika a pro další potřeby MPSV.
- Hodnocení provede odborná porota. Ta bude přihlížet především ke zpracování zadaného tématu a technické zdařilosti snímků. Hodnotit bude pomocí bodové škály od 1 do 10, kdy 10 je maximum možných bodů. Hodnocení bude probíhat anonymně, tj. porota nebude znát autory hodnocených snímků. V každé ze čtyř časových fází soutěže (viz níže) bude vybrán jeden výherce, a to na základě množství získaných bodů.
- Nejlepší fotografie ze soutěžních snímků zaslaných v 1. časové fázi soutěže, tj. od 15. března do 5. dubna 2010, bude otištěna v dubnovém čísle novin Práce a sociální politika (datum vydání 14. dubna 2010) a její autor získá výhru-honorář 1000 Kč.
- Nejlepší fotografie ze soutěžních snímků zaslaných ve 2. časové fázi soutěže, tj. od 6. dubna do 5. května 2010, bude otištěna v květnovém čísle novin Práce a sociální politika (datum vydání 12. května 2010) a její autor získá výhru-honorář 1000 Kč.
- Nejlepší fotografie ze soutěžních snímků zaslaných ve 3. časové fázi soutěže, tj. od 6. května do 5. června 2010, bude otištěna v červnovém čísle novin Práce a sociální politika (datum vydání 10. června 2010) a její autor získá výhru-honorář 1000 Kč.
- Nejlepší fotografie ze soutěžních snímků zaslaných ve 4. časové fázi soutěže, tj. od 6. do 30. června 2010, bude otištěna v letním čísle novin Práce a sociální politika (datum vydání 14. července 2010) a její autor získá výhru-honorář 1000 Kč.
- Pořadatelé soutěže si vyhrazují právo vyřadit ze soutěže fotografie, které hrubě porušují etiku a zákony České republiky nebo nesouvisí se zadaným soutěžním tématem. Účastí v této soutěži soutěžící bez výhrad přijímá pravidla soutěže.
- Pořadatel si vyhrazuje právo odvolat soutěž.
- Jakékoliv vymáhání výher právní cestou je vyloučeno. Výhry jsou nepřenositelné a je třeba je uplatnit v roce 2010.
- Případné dotazy můžete posílat e-mailem na adresu fotosoutez@mpsv.cz.

Poradna při hledání zaměstnání – 7. díl

Požadavky zaměstnavatele mě NEodradí!

Zažil to snad každý, kdo někdy hledal práci. Lákavá pracovní nabídka, jenže požadavky zaměstnavatele na vzdělání, praxi, jazykové znalosti, řidičský průkaz nebo jiné dovednosti byly tím, co jsme zkrátka nespĺňovali. V naprosté většině případů je takový inzerát odložen, neboť právě požadavky zaměstnavatele považují uchazeči za něco naprosto zásadního. A to je velká chyba.

FOTO: © NYUL | DREAMSTIME.COM

Samozřejmě, že požadavky zaměstnavatele mají svá opodstatnění, ale někde není psáno, že je musíme splňovat všechny. Požadavky mají současně různou hodnotu; některé jsou bezpodmínečné, jiné postradatelné, což může, ale nemusí být vždy zohledněno.

• ZNALOST... VÍTANA

Je zřejmé, že takový požadavek nezastává nijak významnou roli. Jestliže danou znalost nabídneme, můžeme získat určitou výhodu, jestliže ne, nic zásadního se neděje. Pro zaměstnavatele jsou totiž jiné předpoklady mnohem důležitější. Nespĺnění takového požadavku by rozhodně nemělo být důvodem pro odložení inzerátu.

• ZNALOST... NUTNÁ

Zde je zřejmé, že na těchto znalostech zaměstnavatel skutečně záleží.

Jestliže nemáme v takové oblasti ani ty nejzákladnější vědomosti, bude oslovení zaměstnavatele nejspíš bezúspěšné. To však nemusí automaticky znamenat, že se o tuto pozici nebudeme nebo nemůžeme ucházet. Příjemnějším si zajistíme, že o nic nepřijdeme. Navíc:

- zaměstnavatel může změnit názor,
- zaměstnavatel může slevit ze svých nároků,
- můžeme zaujmout pro jiné uplatnění,
- některé „věci“ se můžeme snadno a rychle naučit,
- získáme zpětnou vazbu, pokud nevíme, zda jsou naše znalosti postačující.

Takový požadavek tedy vůbec nemusí být důvodem pro odložení inzerátu.

Žádná pracovní pozice není založena na striktním kritériu. Vždy se

jedná o soubor předpokladů, které definují způsobilost uchazeče k pracovnímu výkonu. Rozhodně se proto vyplatí přistupovat k volnému místu komplexně, s ohledem na celkový profil pracovníka, nikoli s iluzí, že jeden požadavek vše rozhodne. Daleko podstatnější než to, co zaměstnavatel požaduje, je to, co mu dokážeme nabídnout.

Budeme vycházet z jednoduchého měřítka množství informací. Co vlastně víme o inzerovaném pracovním místě? Množství informací v inzerátu vůbec nestačí k tomu, abychom mohli objektivně hodnotit, zda v dané pracovní pozici (při výběrovém řízení) obstojíme. Mají pro nás tudíž jen informační charakter. Oproti tomu zaměstnavatel ví o pracovním pozici všechno. Náš životopis nebo osobní prezentace mu poskytne podstatně větší množství informací pro to, aby nás mohl objektivně posoudit. Navíc nikdy nevíme, jestli pro něj nebude žádoucí:

- v jiné činnosti,
- v jiném oddělení nebo
- do budoucna.

Chceme-li skutečně vědět, zda máme šanci uspět, nebo nikoliv, nezbyvá nám nic jiného než to „zkusit“. Navíc pokud o nás zaměstnavatel nebude vědět, práci nám ani nabídnout nemůže. Jestliže tedy oslovíme zaměstnavatele přesto, že nespĺňujeme všechny jeho požadavky, nic neriskujeme, ale vždy můžeme získat. Díky takovému postupu využijeme daleko větší množství pracovních inzerátů a o osobní pohovory rozhodně nebudeme mít nouzi.

Text vychází z publikace *Jak hledat a najít zaměstnání – rady a tipy pro uchazeče od Zbyňka Siegla z produkce nakladatelství Grada. Nové, aktualizované vydání oblíbené příručky přináší ověřené rady a tipy pro všechny uchazeče o zaměstnání. Absolventi, ženy*

po mateřské dovolené, dlouhodobě nezaměstnaní, uchazeči vyššího věku a další lidé obtížně hledající zaměstnání v knize najdou více rad, jak překonat svůj pesimismus, jak efektivně hledat práci a oslovovat zaměstnavatele, jak při výběru uspět a pracovní místo získat.

■ PŘEDSTAVUJEME

KONTAKT aneb odborné sociální poradenství v praxi

Kontakt byl založen v roce 2000 v rámci Centra sociálních služeb Praha. Impulzem ke vzniku specializovaného poradenského střediska byla akutní potřeba informovat obyvatele Prahy o spektru sociálních a návazných služeb. S tím, jak rostla informovanost obyvatel Prahy o jednotlivých službách, začali lidé vyhledávat Kontakt nejenom kvůli prostým informacím, ale především proto, aby zde získali odbornou pomoc při řešení složitých životních situací.

Z tohoto důvodu byl po přijetí zákona o sociálních službách č. 108/2006 Sb., Kontakt zaregistrován jako poskytovatel služby označované tímto zákonem jako odborné sociální poradenství.

Odborné versus základní sociální poradenství

Podle zákona o sociálních službách je sociální poradenství základní formou sociálních služeb, kterou musí zajišťovat každý poskytovatel jakéhokoli typu sociálních služeb. Toto poradenství zahrnuje kromě informací o sociálních službách také informace o možnosti získání pomoci z jiných sociálních systémů, zejména státní sociální podpory a pomoci v hmotné nouzi.

Odborné sociální poradenství se dle zákona v rámci základního sociálního poradenství vymezuje jednak širším rozsahem, hloubkou poradenství a jednak zaměřením na příslušnou skupinu. V naší praxi se ovšem setkáváme s tím, že zákonem takto vymezené odborné sociální poradenství je obtížné v praxi naplnit. Našími klienty jsou všechny cílové skupiny, zejména osoby vyhledávající orientaci v nejrůznějších životních situacích.

ŘEŠENÍ SITUACE NAMÍSTO ŘEŠENÍ PROBLÉMU

Kontakt, obdobně jako například občanské poradny, je charakteristický tím, že není apriori orientován na určitou skupinu, ale pracuje s nejrůznějšími cílovými skupinami.

Komplexní řešení vyžaduje spolupráci všech pracovišť

S obdobnou situací se setkáváme i v Job klubu, který je součástí Kontaktu a který původně plnil pouze ten účel, že poskytoval prostor, možnost, aby si klienti sami za asistence našich pracovníků vyhledávali zaměstnání. Ukázalo se však, že takováto služba, jakkoliv může být přínosná, se často málo účinkem. Právě v situaci, kdy klientovým problémem není pouze nezaměstnanost, ale rovněž nemá například kde bydlet, je postižen duhly apod. I v naší poradenské činnosti musí nutně docházet ke spolupráci mezi oběma našimi pracovišti, kdy se snažíme klientovi pomoci komplexně, nejenom v otázce hledání zaměstnání, ačkoliv původně přišel do Job klubu pouze s tímto cílem. Nutně také dochází ke spolupráci s jinými pracovišti v rámci Centra sociálních služeb, například s Intervenčním centrem Praha, azylovým domem na Černém Mostě či nočníárnou Hermes a velice užitečné také se specializovanou právní poradnou.

Důležité je podpořit komunikaci

V souladu se zákonem o sociálních službách jsme schopni ukázat, že existuje řešení jakéhokoli problému, jsme schopni pomoci řešit situaci klienta a nikoliv pouze jeho problém. To znamená, že jsme schopni oprostít se od představy, že klient musí spadat do určité cílové skupiny. Jinak bychom nemohli řešit situaci klienta, ale opět pouze jeho dílčí problém. Klienta podpoříme v komunikaci, zprostředkujeme mu kontakt se společenským prostředím, což je jednou ze základních činností odborného sociálního poradenství a podle našeho názoru jednou z hlavních činností.

EDUARD OSWALD
CENTRUM SOCIÁLNÍCH SLUŽEB PRAHA
WWW.CSSPRAHA.CZ

FOTO: © REDBARON | DREAMSTIME.COM

Příklad z praxe

Žena ve středním věku, rozvedená, s nezletilým dítětem ve své péči. Aby zajistila dítěti i po rozvodu standard, na který bylo zvyklé, uzavře několik půjček. Soudí se o výživné na dítě. V důsledku stresu se u ní přidružují zdravotní problémy a klientka nevládá své zaměstnání. Dojde k výpovědi. Kvůli nedostatečným příjmům není schopna splácet půjčky a posléze ani platit nájem. Dostává se do spirály problémů, kdy dluhy řeší dalšími půjčkami. Nastupují exekuce a hrozba vystěhování kvůli neplacení nájmu. Žena se uzamýká do svého světa, kdy spoléhá, že vše nějak dopadne. K nám do Kontaktu přijde až ve stavu zoufalství a vyčerpanosti, s neurčitou představou a jakousi poslední nadějí, že problémy za ni vyřešíme.

Jakým způsobem jsme v tomto případě vedli odborné sociální poradenství? Především jsme ukázali, že i v tomto stadiu existují řešení. Pojmenovali jsme společně problémy. Nejschůdnějším začátkem bylo začít jednat s exekutory. Pomohli jsme jí sepsat žádost o odklad exekuce a žádost o splátkový kalendář. Jak narůstala její sebedůvěra, byli jsme nápomocni při řešení dalších souvisejících problémů. Nezabývali jsme se tím, do jaké cílové skupiny klientka pravděpodobně spadá, a nevnucovali jí představu, že je anebo bude bezdomovec, neplatí či jiná „skupina“, abychom až pak následně řešili tento jeden problém.

■ Festival

Filmy, které bortí předsudky

Až do 18. března probíhá v Praze již 12. Mezinárodní festival dokumentárních filmů o lidských právech JEDEN SVĚT. Pokud to nestihnete do Prahy, v průběhu března a dubna můžete festivalové snímky zhlédnout v dalších 29 městech po celé České republice. Na letošní festival přihlásili tvůrci 101 dokumentů z více než třiceti zemí celého světa.

Čtrnáctiletý chlapec ze severních Čech je hlavní postavou filmu *Tak to vidím já – Pepa*. FOTO: ARCHIV MFF JEDEN SVĚT

Kromě filmů vybraných do hlavní soutěže a speciální soutěžní kategorie *Máte právo vědět* jsou představeny další snímky v tematických sekcích: *Zaostřeno na Irán, Zelené výzvy* (ekologie a životní prostředí), *Snášenliví – nesnášenliví* (rasismus, nacionalismus a neonacismus v Evropě), *Zenským hlasem* (problémy, se kterými se potýkají ženy v různých zemích světa), *Za svým snem* (příběhy života na okraji společnosti nebo v ghettech), *České dokumenty* či *Panorama* (snímky reflektující jak celospolečenské problémy současného světa, tak zajímavé osobní příběhy). Diváci Jednoho světa mají i letos příležitost vidět vybrané dokumenty on-line prostřednictvím streamování na stránkách www.ceskatelevize.cz/jedensvet (do 28. 3.).

Film *Nevtání* je povzbudivým svědectvím, že silnou vůlí se dá bojovat proti nepřizní osudu. FOTO: ARCHIV MFF JEDEN SVĚT

Tak to vidím já – Pepa

Ani v tomto roce nechybí v programu dokumenty promítané v dopoledních hodinách studentům základních a středních škol. Jedním z nich je snímek *Tak to vidím já – Pepa*. Jeho hlavní postava, čtrnáctiletý Pepa, žije

se svými rodiči v severních Čechách. Už od svých sedmi let tráví každou volnou chvíli na brigádách a vydělávanými penězi přispívá do rodinného rozpočtu svých nezaměstnaných rodičů. Více než hračky ho vždy zajímala, zda budou mít doma druhý den co

jíst a čím topit v kamnech. Mrzí ho, že se na něj lidé v okolí dívají často skrz prsty. Jeho snem je vyúčit se, mít vlastní dům a rodinnou pohodu.

Za svým snem

Další zajímavé snímky se sociální tematikou jsou zařazeny do kategorie *Za svým snem*. Hlavními tématy této kategorie jsou nejrůznější osudy lidí, kteří se snaží dostat z bludného kruhu chudoby či sociálního vyloučení. Jedním ze snímků zařazených do této kategorie je i film *Naše ulice*. Hlavními postavami dokumentu jsou členové dělnické rodiny Furmanczykových žijící v polské Lodži. Snímek ukazuje, jak tvrdě se na životě této rodiny podepsal rozrát hodnot v důsledku postkomunistické transformace východní Evropy.

Český dokument NEVTÁNÍ

V stále kategorii českých dokumentů bude premiérově uveden film *Nevtání* režiséra Tomáše Škrdlanta. Pětici hlavních postav, které se narodily s vážným postižením a byly rodiči odmítnuty, sledoval neuvěřitelných dvacet let. Intimní a nesmírně citlivě natočený Škrdlantův dokument rozhodně není smutnou ukázkou několika nešťastných osudů, ale naopak povzbudivým svědectvím o tom, co všechno dokáže handicapovaný člověk se silnou vůlí zvládnout.

FESTIVAL NEJEN O FILMECH

Kromě filmových projekcí bude již tradičně součástí festivalové nabídky také bohatý doprovodný program. Vedle dopoledních projekcí pro základní a střední školy, speciálních projekcí pro seniory, debat, dialogů filmatů či koncertu to bude také několik výstav.

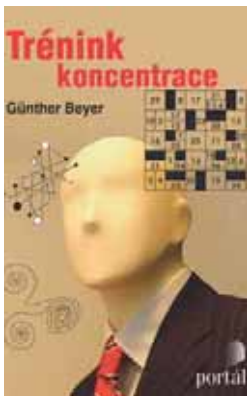
Více na www.jedensvet.cz

FILIP ŠEBEK
MFF JEDEN SVĚT/ČLOVĚK V TÍSNI

■ Křížovka

V Evropské unii je chudoba realitou pro téměř 80 milionů osob, 19 milionů z nich jsou děti. Významnou roli v prevenci proti chudobě a sociálnímu vyloučení hraje vzájemná solidarita, která je jedním z určujících principů Evropské unie a je na ní postavený... (viz tajenka).

Vyluštěnou tajenku zasíláte na adresu redakce novin do 22. března. Jeden z vás získá publikaci *Trénink koncentrace* od G. Beyera z produkce nakladatelství Portál. Kniha nabízí krátký test koncentrace a pětiúrovňový soubor cvičení ke zlepšení soustředění (od začátečnické náročnosti až po vrcholné pokročilou). Cvičení se zaměřují na tři oblasti: rychlejší a lepší porozumění psanému textu, na rychlé reakce a rozhodování a na paměť a snažší učení.

Tajenka z minulého čísla: „... bydlení nebo řešení bezdomovectví.“ Publikaci *Umění sympatie* od F. Naumanna z produkce nakladatelství Portál získává paní V. Homolková z Prahy. Gratulujeme.

POMUČKA: ADSL, AFRIKA, NT	FOTOGRAFIE HOVOR.	ZRANĚNÍ	NAŘÍKATI	NÁSILNÝ PŘEVRA	BRATR KAINA	V PRŮBĚHU DOBY	NEDOBŘÝ	INICIÁLY HERCE ETZLERA	DRUH PŘIPOJENÍ K INTERNETU	DRAVÝ PTÁK	BRUTTO REGISTROVANÁ TUNA	EKONOMICKÉ ODDĚLENÍ ZKR.	ZPĚVNÍ HLASY	PÍSEMNÁ ZKOUŠKA
FINANČNÍ ÚŘAD ZKR.		SPAVÝ ČLOVEK				ZHOUBA					SMĚR POPULÁRNÍ HUDBY			
OLYMPJSKÝ REKORD ZKR.		HUDEBNÍ NÁSTROJ				SNAD					ÚLOHA			
1. DÍL TAJENKY		ROZDĚL, ZNAMENKO				TESTO NA VÝROBU CHLEBA					VZDALENOST ROSTLIN V VÁDKU			
VZDUCH BOHATÝ KYSLÍKEM			KRÁL ZVÍRA				CITOSLOVCE KLOPNUTI				BYDLÍ			
			DLOUHÁ CHVÍLE				ST. TECHN. ŠKOLA ZKR.				STROMOVÝ POROST			
	ZDROJ VODY	VAZAL		ZIVOCIŠNA POZIVATINA					ZVOLÁNÍ				UNIVERZÁLNÍ LÉK	STŘEDOAMERICKÝ STÁT
		SNÁŠETI BOLEST		TYKÁJÍCÍ SE TELETE					PLÁTEK CHLEBA					
STANOVY						POHYB TÁGEM				ZÁPOR			INIC. SPIS. PÁRALA	
						VYCPAUKOVÁ SUROVINA				ZNAČKA VYTAHU			ZN. AMPÉRZÁVITU	
INICIÁLY FOTBALISTY ROSICKÉHO		VZNEŠENÁ MÝŠLENKA					NEDOSTATEK SVĚTLA				JMÉNO HERCE RAŠILOVA			
		ZNAČKA MILLITRU					JAKÁ SLOVENSKY				OBYČEJ			
UMĚLECKO-PRŮMYSL. VE MUZEUM ZKR.			ŘECKÉ PÍSMENO				FELDKURÁT ZE ŠVEJKA					SMĚR BUDDHIZMU		
			ŠEST PLUS DVA				OLGA DOMÁCKY					VYSOKÉ KARTY		
KANON				STARÝ TYP ŠKODY HŮV.				MODERNÍ TANEC					POPĚVEK	INIC. MODER. PERGNEROVÉ
				INIC. HERCE NOVEHO				CHEM. ZN. NIOBU						
BYVALÁ JEDNOTKA JASU		2. DÍL TAJENKY												
DRUH LHOCHODA		TRESKOVITÁ ŘÍČNÍ RYBA									KRŮPĚJ			

■ Publikace

Sociální zabezpečení 2010

Víte, za jakých podmínek vám může být přiznán starobní důchod, kde si o něj požádat a kdo vám ho vypočítá? Co můžete dělat, pokud si jeho výpočet nesouhlasíte? K jakým zásadním změnám došlo v posuzování nároku na důchody podmíněné dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem (invalidní důchody) a ve způsobu stanovení jejich výše? Jak se v letošním roce budou vypočítávat dávky nemocenského pojištění a kdy na ně vznikne nárok? Co zahrnuje pojistné na sociální zabezpečení a kdo má povinnost je platit? Kdy vzniká OSVC účast na důchodovém a nemocenském pojištění? Co by měli vědět lidé migrující za prací po státech EU? Na všechny tyto i mnoho dalších otázek najdete odpovědi v publikaci *Sociální zabezpečení 2010*, kterou vydala Česká správa sociálního zabezpečení (ČSSZ). Je dostupná zdarma na všech pracovištích ČSSZ nebo si ji můžete stáhnout z adresy <http://www.cssz.cz/cz/informace/informacni-materialy/publikace.htm>.

Na 40 stranách přehlednou formou, logickým členěním podle jednotlivých oblastí i praktickými příklady provede čtenáře od důchodového

přes nemocenské pojištění, pojistné, sociální zabezpečení v Evropské unii až po lékařskou posudkovou službu a potřebné právní předpisy, které se vztahují k oblasti sociálního zabezpečení. Publikaci ČSSZ vydala s cílem operativně, dostupnými prostředky, rychle a srozumitelně poskytnout potřebné aktuální informace svým klientům.

ZDROJ: ČSSZ

■ VÝSTAVA

Žijeme s vámi

„Již dlouho žijí mezi námi, snaží se navázat užší kontakt, dostat se blíže, ale my jim to mnohdy nedovolíme. Podvědomě se bojíme vzájemného sblížení a utíkáme před ním.“ Takto zní úvodní slova k výstavě *Žijeme s vámi*, jejímž cílem je představit široké veřejnosti organizace, které se věnují lidem s mentálním postižením na Těšínsku a v jeho okolí. Na výstavě se prezentuje Slezská diakonie a její střediska Eben-Ezer, Eden, Hosana, Salome, Tabita, Rút, Eunika, Lydie a Betezda, jež poskytují různé sociální služby lidem se zdravotním postižením od narození až po jejich dospělost. Druhou organizací, která se návštěvníkům představuje, je Společnost pro podporu lidí s mentálním postižením. Ta sdružuje rodiče dětí i samotné

osoby s mentálním postižením. Obě zmíněné organizace oslaví v tomto roce 20. výročí od svého založení a výstava je první z akcí pořádaných u příležitosti tohoto výročí. Co na výstavě uvidíte? Zejména krásné ruční výrobky uživateli sociálních služeb, ukázky jejich tvorby nebo třeba rehabilitační pomůcky používané při poskytování služeb. Slavnostní zahájení výstavy proběhlo 18. února v Památníku životické tragédie, Padlých hrdinů 47a, v Havířově-Zvitčicích. Výstava potrvá do 11. dubna 2010 a na její návštěvu vás zve jak Slezská diakonie a Společnost pro podporu lidí s mentálním postižením, tak i pořadatel výstavy – Muzeum Těšínska.

HANA STĚPÁNOVÁ
SLEZSKÁ DIAKONIE

Inspekce práce

Inspekce práce buduje kvalitnější informační systém za pomoci finančních prostředků EU

Státní úřad inspekce práce považoval dlouhodobě za nezbytné přizpůsobit svůj informační systém potřebám rychle se měnících podmínek pro výkon inspekční činnosti...

Již v roce 2007 započali pracovníci Státního úřadu inspekce práce přípravu projektu, který by tuto vizii pomohl naplnit za využití finančních prostředků EU.

cím řízením a v období říjen-prosinec 2009 proběhla jeho realizace.

Úspěšná první část

Cílem projektu bylo vypracování odborných analýz, jež jsou shrnuty v jednotném výstupu - Studii proveditelnosti.

Cesta k realizaci

Vzhledem k tomu, že podmínkou předložení žádosti o financování z Integrovaného operačního programu je zpracování studie proveditelnosti...

Projekt jsme dokončili v souladu s časovým harmonogramem a v současné době čekáme na schválení monitorovací zprávy a proplacení zbylých finančních prostředků.

Výsledky projektu CZ.1.04/4.1.00/32.00007 jsou uveřejněny na webo-

Prezentace výsledků studie na poradě vedení systému inspekce práce 29. ledna v Jihlavě.

vých stránek Státního úřadu inspekce práce www.suiip.cz.

Další krok

V návaznosti na výsledky projektu a zpracovanou Studii proveditelnosti jsme v únoru tohoto roku předložili navazující projektovou žádost o dotaci z Integrovaného operačního programu.

JIRÍ MACÍČEK, NÁMĚSTKEM GENERÁLNÍHO INSPEKTORA, GARANT PROJEKTU STÁTNÍ ÚŘAD INSPEKCE PRÁCE

Úřady práce

Míra nezaměstnanosti byla v únoru 9,9 %

Na konci února bylo bez práce 583 135 lidí. To je o 8 909 více než na konci letošního ledna. Vyplyvá to z údajů úřadů práce.

FOTO: © WPA/AGENCE L'ESPRESSO/AGENCE FRANCE PRESSE

V únoru poskytovaly úřady práce podporu v nezaměstnanosti 213 549 uchazečům o zaměstnání, tedy 36,6% osob vedeným v evidenci.

V Evropě a regionech

Nejvyšší míra nezaměstnanosti byla na konci února v okresech Jeseňák (19,4%), Znojmo (17,4%), Bruntál (17,3%), Most (17,1%), Hodonín (17,0%) a Děčín (16,0%).

U mužů míra nezaměstnanosti ke konci února vzrostla o 0,2 p. b. na 9,5 %, u žen zůstala na stejné úrovni jako v lednu 2010, tj. 10,6 %.

Úřady práce evidovaly ke 28. únoru 2010 celkem 32 120 volných pracovních míst. Na jedno volné pracovní místo nyní připadá v průměru 18,2 uchazeče.

Bližší informace o vývoji nezaměstnanosti jsou v elektronické formě zveřejněny na adrese http://portal.mpsv.cz/sz/stat.

BOZP

Evropské ceny za správnou praxi

Evropská agentura pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci (EU-OSHA) vyzývá k zaslání soutěžních příspěvků do desátého ročníku soutěže Ceny za správnou praxi v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP).

BOZP lékařů pracovní lékařské péče - a dalším subjektům, které poskytnou pomoc a informace na úrovni pracovišť.

Kromě toho:

- zástupci vybraných podniků/organizací budou na jaře 2011 pozváni na slavnostní předání cen;
vybrané příklady budou zveřejněny v publikaci agentury, která bude distribuována po celé Evropě a zprístupněna na internetových stránkách agentury EU-OSHA;
Ceny budou uděleny ve dvou kategoriích: pracovištím, která zaměstnávají méně než 100 pracovníků, a pracovištím se 100 nebo více pracovníky.

Více na http://osha.europa.eu. ZDROJ: OSHA, EUROPA EU

Kampaň Zdravá pracoviště

EU-OSHA organizuje evropskou kampaň ve spolupráci s členskými státy a předsednictvím Rady Evropské unie.

Co je cílem Evropských cen za správnou praxi?

Záměrem těchto soutěží je předvést na příkladech přínosy správné praxe v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) všem evropským zaměstnavatelům a pracovníkům, spolupracujícím subjektům - včetně sociálních partnerů, odborníků na

Některé důležité údaje (platnost k 1. březnu 2010)

Table with 2 columns: Category (e.g., ZVOTNÁ A EXISTENČNÍ MINIMUM, MINIMÁLNÍ MZDA) and Description/Value.

Table with 2 columns: Category (e.g., MÍRA NEZAMĚSTNANOSTI, NEZAMĚSTNANÍ EVIDOVANÍ) and Value/Description.

* hodnoty stanovené zákonem nebo nařízením vlády
** pramen MPSV; *** pramen ČSÚ - aktuální publikované údaje; **** pramen ČSSZ
1) pro veřejnou sféru
2) důchod vyplacen samostatně (bez současné výplaty důchodu požívatelského důchodu)

■ My a Evropa

Zdokonalování individuálních dovedností – rychlá cesta z krize

Chceme-li odstranit nedostatky v oblasti dovedností a vytvořit Evropanům lepší podmínky k úspěchu na trhu práce, musíme přikročit k okamžitým opatřením, uvádí se v nezávislé expertize, kterou nedávno zveřejnila Evropská komise. Zpráva *Nové dovednosti pro nová pracovní místa: okamžitá opatření* zdůrazňuje, že lidem je třeba poskytnout správnou motivaci k tomu, aby zdokonalovali své dovednosti, lépe propojovali vzdělávání, odbornou přípravu a práci, získávali správnou kombinaci dovedností a lépe předvíдали dovednosti, které budou vyžadovány v budoucnosti.

„Zdokonalování individuálních dovedností nám pomůže k rychlé cestě z krize a k přípravě na udržitelný hospodářský úspěch v budoucnosti.“ uvedl dnes už bývalý komisař pro zaměstnanost Vladimír Špidla. Komisař pro vzdělávání, odbornou přípravu, kulturu a mládež Maroš Šefčovič k tomu dodal: „Musíme odstranit předěl mezi vzděláváním a odbornou přípravou a prací, aby měl každý kdykoliv během svého života možnost si zajistit, že jeho dovednosti budou vyhovovat potřebám vyvíjejícího se trhu práce.“

Jaké důvody vedou k takovému závěru?

- V současnosti má nízkou nebo žádnou kvalifikaci jeden ze tří Evropanů v produktivním věku a pravděpo-

dobnost, že takový člověk nalezne zaměstnání, je o 40 % nižší než u středně kvalifikovaných osob.

- Míra zaměstnanosti vysoce kvalifikovaných osob je v celé EU 84 %, středně kvalifikovaných osob 70 %, u osob s nízkou kvalifikací činí 49 %.
- U osob s nízkou kvalifikací existuje také mnohem menší pravděpodobnost, že budou zdokonalovat své dovednosti a že se zapojí do celoživotního vzdělávání.
- Na druhé straně je pravděpodobnost nuceného ukončení podnikatelské činnosti 2,5krát nižší u společností, které školí své zaměstnance, než u společností, které tak nečiní.
- V dlouhodobém výhledu by vzdělávací systémy, které poskytují vhodné dovednosti pro všechny, mohly zvýšit HDP až o 10 %.

FOTO: © KURHAN | DREAMSTIME.COM

Zmíněná expertiza poskytuje konkrétní doporučení ohledně způsobů řešení nedostatků v oblasti doved-

ností, se kterými se Evropa potýká. Je určena všem, kteří rozhodují na úrovni EU i na národních úrovních, podnikům, odborům, subjektům poskytujícím vzdělávání a odbornou přípravu a službám zaměstnanosti.

Zlepší se třeba především čtyři oblasti

Zpráva vyzývá ke krokům ve čtyřech hlavních oblastech:

- Je třeba lépe motivovat zaměstnavatele i jednotlivce ke zdokonalování dovedností. Investice do dovedností musí být významné, dobře uvážené a nikoli pouze finanční povahy.
- Oblasti vzdělávání a odborné přípravy je třeba otevřít. Toho lze dosáhnout vybudováním inovativnějších vzdělávacích institucí a institucí odborné přípravy, které budou vnímavější k potřebám studujících i zaměstnavatelů, a vytvářením vhodných kvalifikací zaměřených na konkrétní výstupy.
- Je třeba nabídnout lepší kombinaci dovedností, která bude lépe odpovídat potřebám trhu práce.
- Je třeba lépe předvídat budoucí potřeby v oblasti kvalifikací.

Až sedm milionů nových pracovních míst

Odborníci se domnívají, že všechny tyto oblasti jsou vzájemně propojeny, proto musí být všechny kroky podniknuty společně. Kromě toho není tato otázka záležitostí jediné zúčastněné strany, a proto je nutné, aby koordinované úsilí vyvinuly všechny strany.

Zpráva upozorňuje na nepříjemnou skutečnost, že navzdory pokro-

ku, který byl v této oblasti učiněn v posledních letech, nemá stále velká část občanů Evropy dostatečnou kvalifikaci. Téměř třetina evropské populace ve věku 25–64 let nemá žádnou nebo má pouze nízkou kvalifikaci a pouze čtvrtina osob z této věkové skupiny má vysokou kvalifikaci: kvalifikované osoby však nemusí mít vždy takové dovednosti, které vyžaduje zaměstnavatel, což vede k nesouladu nabízených a požadovaných dovedností na trhu práce. Je třeba dosáhnout lepší kombinace průřezových a specifických dovedností.

Vzrůstající nezaměstnanost a demografický vývoj činí tento problém stále naléhavějším. Nejnovější prognózy hlavního střediska Evropské unie pro odborné vzdělávání a odbornou přípravu CEDEFOP však v následujícím desetiletí počítají s přibližně 80 miliony pracovních příležitostí, včetně sedmi milionů nových pracovních míst, z nichž většina bude vyžadovat větší množství vysoce kvalifikovaných pracovníků.

Co je cílem iniciativy?

Iniciativa *Nové dovednosti pro nová pracovní místa* byla zřízena na úrovni EU v prosinci roku 2008 a má za úkol vytvořit pevnější propojení mezi vzdělávací a pracovní sférou. Na jaře roku 2009 určila Evropská komise skupinu odborníků v oblasti odborné přípravy, dovedností a zaměstnanosti z celé EU, jejímž úkolem bylo poskytnout nezávislé poradenství ohledně dalšího směřování iniciativy v kontextu budoucí strategie hospodářské reformy Evropské unie (Evropa 2020).

ZDROJ: EC.EUROPA.EU

Na Workshopu EURES se sešli odborníci na zahraniční zaměstnanost

Možnosti práce v zahraničí, využití Evropských služeb zaměstnanosti (EURES) a současná situace na trhu práce se staly hlavními tématy speciálního Workshopu EURES, který se uskutečnil 10. února v prostorách vydavatelství MAFRA v Praze. Setkání se zúčastnili poradci EURES, zástupci Ministerstva práce a sociálních věcí ČR (MPSV), zástupci mediální skupiny MAFRA, experti z personálních agentur a představitelé firem, kteří se zabývají prací v zahraničí.

Po představení služeb EURES následovala diskuze účastníků, která byla zaměřena na konkrétní otázky a problémy spojené se zaměstnáním českých občanů v zahraničí i se zaměstnáním zahraničních pracovníků na území České republiky.

Zájem o práci v zahraničí už není tak velký

Ze setkání vyplynulo, že zájem o práci v zahraničí oproti předchozím rokem poněkud poklesl. EURES pomáhá svým klientům zvládnout administrativní úkony, je komplikacím ale dochází například v souvislosti s nedostatečnými jazykovými znalostmi zájemců o práci. Německý mluvčí země nabízí relativně vysoký počet volných pracovních míst a s Českou republikou přímo sousedí. Tradičně vyučovaná němčina na českých školách však ustoupila angličtině, a proto ji dnes málokdo ovládá.

Touha po kariéře v zahraničí po-

klesla výrazně u mladých lidí. Ze zkušenosti EURES poradců vyplývá, že jim vyhovuje spíše pohodlná domova a zajištění od rodičů. Ani sezonní brigády jako sběr ovoce nebo jiné zemědělské práce spojené s ubytováním nižšího standardu už nejsou v kurzu tak, jak tomu bylo ještě před několika lety.

Poptávka po cizích pracovnících v EU

Představy českých klientů o práci v zahraničí se liší, většinou ale ani netuší, co by chtěli dělat. Co se týká volných míst, velká poptávka po cizích pracovnících je například v Norsku, které má jednu z nejmenších nezaměstnaností v Evropě. Zájem je mimo jiné o řemeslníky – český řezník si v této severní zemi může vydělat až 70 tisíc Kč měsíčně. Ostatní země hledají především lékaře, zdravotnický personál, personál sociálních služeb, pracovníky z oblasti gastronomie a technické profese.

Odborníci se shodli na tom, že i když v důsledku celosvětové hospodářské krize vzrostla v České republice nezaměstnanost, nelze některé volné pozice obsadit. Problémem je například „převzdelanost“ lidí, a proto zde chybí zejména řemeslníci a méně kvalifikovaní pracovníci. Ty nahrazují zahraniční zaměstnanci, se kterými se počítá i do budoucna. Na workshop navázala 4. března on-line diskuze poradce EURES se členy iDNES.cz.

Co je EURES?

EURES (European Employment Services) představuje celoevropskou síť poradenských kanceláří, na které se mohou obrátit zaměstnanci i zaměstnavatelé působící v členských státech EU/EHP a zcela ZDARMA mohou využít služeb jednotlivých EURES poradců. Evropské služby zaměstnanosti především spravují databázi volných pracovních míst a životopisů uchazečů o zaměstnání, podílejí se na přípravě výběrových řízení, poskytují informace o životních a pracovních podmínkách či o legislativě a další služby.

ADELA TOMÍČKOVÁ
ODDĚLENÍ STYKŮ S VEŘEJNOSTÍ MPSV

Kolik cizinců pracuje legálně v ČR?

Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR (MPSV) na území České republiky ke konci minulého roku evidovalo 230 709 legálně pracujících cizinců. Nejvíce se jich uplatňuje ve zpracovatelském průmyslu a nejčastěji jsou zaměstnáváni jako pomocné a nekvalifikované síly.

FOTO: © MARILYN GOULD | DREAMSTIME.COM

Z celkového počtu zahraničních zaměstnanců tvoří nepočtenější skupiny ze zemí Evropské unie Slováci (98 129 osob), Poláci (20 278 osob), Bulhaři (4 578 osob), Rumuni (3 780 osob) a Němci (2 989 osob). Z tzv. třetích zemí to jsou Ukrajinci (57 478 osob), Moldavané (5 706 osob), Mongolové (4 205 osob), Vietnamci (3 670 osob) a Rusové (3 612 osob).

Kromě zpracovatelského průmyslu (67 704 osob) se nejvíce cizinců v loňském roce uplatnilo ve stavebnictví (46 823 osob), obchodu, u oprav spotřebičů a motorových vozidel (24 455 osob), ve vědě, výzkumu a technice (15 774 osob) a v administrativě (13 541 osob).

Cizí státní příslušníci zaměstnaní na území ČR, vyjma výše zmíněných pracovních a nekvalifikovaných pracovníků (72 885 osob), nejčastěji pracují jako řemeslníci, kvalifikovaní výrobci, zpracovatelé a opraváři (48 601 osob), obsluha strojů a zařízení (34 906 osob), vědci a odborní duševní pracovníci (20 893 osob), techničtí, zdravotničtí, pedagogičtí pracovníci a pracovníci v příbuzných oborech (19 772 osob).

Počet legálně pracujících cizinců se snížil

Hlavním důvodem pro pobyt cizinců na území ČR je dle publikace Českého statistického úřadu *Život cizinců v ČR* (2009) ekonomická motivace, a proto největší skupinu tvoří lidé v produktivním věku. Ke konci roku 2009 jich ale v ČR legálně pracovalo o téměř 54 tisíc méně než v předchozím roce.

Úbytek zahraničních zaměstnanců souvisí s celkovým vývojem na trhu práce ČR, který je ovlivněn dopady světové hospodářské krize – došlo k poklesu nabídky práce a poptávka po zaměstnání z řad občanů ČR vzrostla. Vstup cizích státních příslušníků na český trh práce reguluje MPSV prostřednictvím úřadů práce. Více o postojích MPSV k problematice se dočtete na http://www.mpsv.cz/files/clanky/7854/tz_131109a.pdf.

Zpřísnění podmínek činnosti agentur práce

Propouštění zahraničních pracovníků s sebou přineslo řadu dalších problémů. Na ztížení pracovních podmínek v ČR reagoval například projekt *Dobrovolné návraty*, který proběhl v roce 2009 pod záštitou Ministerstva vnitra ČR. Více naleznete na <http://www.mvcr.cz/clanek/projekt-dobrovolnych-navratu-uspesne-koncen.aspx>.

Změnu do oblasti zaměstnávání cizích státních příslušníků má vnést novela zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, která už prošla připomínkovým řízením. V případě schválení úpravy dojde ke zpřísnění podmínek činnosti agentur práce za účelem vyšší kvality poskytovaných služeb a eliminace těch zprostředkovatelů, kteří často pracují v souvislosti se zaměstnáváním cizinců porušují zákon.

(12)